

N:o 12.

Ank. till Riksd. Kansli den 17 Maj 1885, kl. 3 e. m.

Memorial, i anledning af Kamrarnes dels skiljaktiga beslut, dels återremiss i vissa delar af Bevillnings-Utskottets Betänkande N:o 7, angående vilkoren för försäljning af bränvin.

Enligt Bevillnings-Utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hafva Kamrarne i afseende å vissa delar af Utskottets Betänkande N:o 7, angående vilkoren för försäljning af bränvin, fattat skiljaktiga definitiva beslut, hvarjemte åtskilliga hemställanden i Betänkandet blifvit utaf endera af eller begge Kamrarne till Utskottet återförvisade; och får Utskottet med anledning häraf nu afgifva det ytterligare utlåtande i ämnet, som af berörda förhållanden påkallas.

I.

I 1:sta punkten af sitt ofvannämnda betänkande hade Utskottet, beträffande Kongl. Maj:ts till Riksdagen aflåtna proposition med förslag till förordning angående vilkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, hemställt, att Riksdagen, med förklarande att Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke kunnat oförändrad bifallas, måtte för sin del antaga ett betänkandet vidfogadt förslag till förordning i ämnet.

Denna hemställan har blifvit af Första Kammaren till Utskottet återremitterad, hvaremot Andra Kammaren förklarar densamma besvarad genom Kammarens öfver det i punkten framlagda förordningsförslag fattade, nedan omförmälda beslut.

Bih. till Riksd. Prot. 1885. 5 Saml. 1 Afd. 12 Häft.

Under hänvisning till de af Utskottet här nedan gjorda hemställanden, får Utskottet i anledning häraf för beredande af samstämmighet i begge Kamrarnes beslut i fråga om de delar af förordningsförslaget, rörande hvilka sådan samstämmighet ännu icke åstadkommits, hemställa,

1:o) att Riksdagen, Andra Kammaren med frånträdande af sitt nyssberörda beslut i fråga om den i 1:sta punkten af Utskottets förenämnda betänkande gjorda hemställan, så vidt samma beslut afser nedan omnämnda delar af förordningsförslaget, måtte förklara ifrågavarande hemställan besvarad genom Riksdagens slutliga beslut i den förevarande frågan.

Rubriken till Utskottets förordningsförslag har blifvit af begge Kamrarne till Utskottet återförvisad.

I anledning af denna återremiss får Utskottet, med vidblifvande af sitt med nu gällande förordnings rubrik öfverensstämmande förslag, allenast hemställa,

2:o) att Riksdagen behagade fatta beslut rörande ifrågavarande rubrik.

I fråga om det i den förevarande punkten framlagda förslaget hafva Kamrarne, med godkännande af samtliga dess återstående §§, beträffande de nedannämnda fattat följande beslut:

§ 9.

Utskottet hade föreslagit, att denna § måtte erhålla följande lydelse:

»1. De i § 8 mom. 2 omnämnda försäljningsrättigheter, äfvensom de, hvilka magistraten, sedan stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligt låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde innan Juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbudna för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast

en rättighet i sänder utbudas. Auktionsanbudena prövas af magistraten, som ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den minuthandel med eller all den utskänkning af bränvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbudas eller af beggedera, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å sådan minuthandel eller utskänkning eller å beggedera. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, granskas af magistraten, hvilken, efter det stadsfullmäktige eller, der sådana ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som med afseende å ej mindre bolagens lämplighet än äfven den erbjudna afgiftens belopp samt förhållandet mellan nämnda afgift och det litertal bränvin, bolaget anses kunna afyttra, eger anbudena antaga eller förkasta. Sådant anbud får dock icke antagas, om afgiften är lägre, än sammanlagda beloppet skolat, enligt § 17, minst utgöra, i fall försäljningsrättigheterna varit åt särskilda personer upplåtna; och må magistraten, om gjordt anbud antages, med bolaget sluta aftal för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid; skolande i annan händelse, äfvensom då af bolag gjordt anbud icke före Juni månads utgång blifvit pröfvadt, förfaras såsom i mom. 1 stadgadt är.»

Ifrågavarande § har blifvit af båda Kamrarna återförvisad i följd af under diskussionen framställd anmärkning mot första punkten i mom. 2.

Utskottet finner sig ock böra tillstyrka vissa ändringar deri.

Enligt det återremitterade förordningsförslaget skulle nemligen bolag, som i stad bildas för utöfvande af bränvinshandel, kunna såsom hittills öfvertaga antingen minuthandeln eller utskänkningen, hvar för sig, eller ock beggedera.

Återremissen afsåg, att begge dessa slag af bränvinshandel skulle af bolag, der sådant bildades, öfvertagas.

I öfverensstämmelse härmed hemställer Utskottet,

3:o) att förevarande § måtte af Riksdagen gifvas följande lydelse:

»1. De i § 8 mom. 2 omförmälda försäljningsrättigheter, äfvensom de, hvilka magistraten, sedan

stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, finner skäligt låta i uppsagda eller förverkade rättigheters ställe under nästföljande försäljningsår utöfvas, varde innan Juli månads utgång af magistraten på offentlig, minst fjorton dagar förut kungjord auktion utbjudna för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande jemlikt § 8 bestämda tid af högst tre år åt den eller dem, som åtaga sig afgift för högsta litertal, och må härvid allenast en rättighet i sänder utbjudas. Auktionsanbuden pröfvas af magistraten, som ege dem, med afseende ej mindre å de bjudandes behörighet och lämplighet än äfven å den erbjudna afgiftens belopp, antaga eller förkasta.

2. Uppstår i stad fråga att åt särskildt inom staden för ändamålet bildadt bolag öfverlåta all den minuthandel med och utskänkning af bränvin, hvilken eljest skall, enligt näst föregående mom., å auktion utbjudas, må magistraten genom minst en månad förut utfärdad offentlig kungörelse inom viss utsatt tid infordra skriftliga anbud å sådan minuthandel och utskänkning. Inkomna anbud, som böra åtföljas af bolagets stadgar, granskas af magistraten, hvilken, efter det stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva blifvit hörde, insänder handlingarne jemte eget utlåtande till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som med afseende å ej mindre bolagens lämplighet än äfven den erbjudna afgiftens belopp samt förhållandet mellan nämnda afgift och det liter-tal bränvin, bolaget anses kunna afyttra, eger anbuden antaga eller förkasta. Sådant anbud får dock icke antagas, om afgiften är lägre, än sammanlagda beloppet skolat, enligt § 17, minst utgöra, i fall försäljningsrättigheterna varit åt särskilda personer upplåtna; och må magistraten, om gjordt anbud antages, med bolaget sluta aftal för den af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande bestämda tid; skolande i annan händelse, äfvensom då af bolag gjordt anbud icke före Juni månads utgång blifvit pröfvadt, förfaras såsom i mom. 1 stadgadt är.»

§ 15.

Enligt Utskottets förslag skulle § 15 lyda som följer:

»1. På auktion inropad rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej på annan person öfverlätas, utan att denne i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

2. Öfverlåtelse af annan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin vare ej medgifven.

3. Bolag i stad eller köping, som jemlikt föreskriften i § 9 mom. 2 eller § 11 mom. 2 fått öfvertaga all minuthandel med eller all utskänkning af bränvin eller beggedera i staden eller köpingen, får icke denna rätt på annan person öfverlåta; men skulle sådant bolag vilja mot bestämd, till bolaget erlagd afgift åt annan upplåta någon af de utaf bolaget öfvertagna utskänkings- eller minuthandelsrättigheter, må bolaget härom göra framställning hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att, med afseende å så väl skälen för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som å afgiftens förhållande till den inkomst, hvilken anses kunna af rörelsen uppkomma, framställningen bifalla eller afslå.

4. Aflider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

5. Aflider den som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till bränvinsutskänkning, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven, med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.»

Denna § har, af enahanda skäl som § 9, blifvit af begge Kamrarne till Utskottet återförvisad.

Under åberopande af hvad i fråga om sistnämnda § nyss blifvit yttradt, hemställer Utskottet,

4:o) att Riksdagen måtte besluta, att 15 § skall erhålla följande lydelse:

»1. På auktion inropad rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin må ej på annan person öfverlåtas, utan att denne i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

2. Öfverlåtelse af annan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin vare ej medgifven.

3. Bolag i stad eller köping, som jemlikt föreskriften i § 9 mom. 2 och § 11 mom. 2 fått öfvertaga all minuthandel med och utskänkning af bränvin i staden eller köpingen, får icke denna rätt på annan person öfverlåta; men skulle sådant bolag vilja mot bestämd, till bolaget erlagd afgift åt annan upplåta någon af de utaf bolaget öfvertagna utskänkningar eller minuthandelsrättigheter, må bolaget härom göra framställning hos Kongl. Maj:ts Befallningshafvande, som efter magistratens hörande eger att, med afseende å så väl skälen för öfverlåtelsen samt lämpligheten och behörigheten hos den person, å hvilken öfverlåtelsen ifrågasättes, som å afgiftens förhållande till den inkomst, hvilken anses kunna af rörelsen uppkomma, framställningen bifalla eller afslå.

4. Afider den, som på annan grund än burskap eller sådant medgifvande, hvarom i § 13 sägs, innehar rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, må rörelsen för sterbhusdelegarnes räkning icke fortsättas längre än till slutet af löpande försäljningsår och endast under vilkor, att sådant behörigen anmäles samt att rörelsen förestås af person, som i stad af magistrat och å landet af kommunalnämnd pröfvas lämplig och i öfrigt behörig.

5. Afider den, som på grund af stadgandet i § 13 innehar rättighet till bränvinsutskänkning, må rörelsen för sterbhusets räkning fortsättas till utgången af den tid, för hvilken rättigheten blifvit medgifven, med vilkor att sådant behörigen anmäles och att för rörelsens utöfvande ställes person, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande pröfvas behörig och lämplig.»

§ 18.

Denna § lyder i Utskottets förslag sålunda:

»1. För sådan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i § 6 eller § 7 omförmäles, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade minuthandels- eller utskänkningsrättigheter erlægges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt ofvan berörda §§ blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

2. Då i stad all minuthandel med eller all utskänkning af bränvin eller beggedera blifvit, på sätt i § 9 mom. 2 sägs, å bolag öfverlåten, skall, förutom den der bestämda afgift, bolaget afstå hela den nettovinst, som, sedan nödiga förvaltningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel, bolaget idkat, likasom ock de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af rättigheter enligt § 15 mom. 3. Bolagets räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som af Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå utfärdas. Granskningen af dessa räkenskaper och bolagets förvaltning skall hvarje år i Januari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva utse två, landstinget en, hushållningssällskapet en samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den femte. I stad, som icke deltagar i landsting, utse stadsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af Öfverståthållarembetet. Berättelse öfver revisionen skall före påföljande Februari månads utgång meddelas stadsfullmäktige eller allmän rådstufva, landstinget och hushållningssällskapet. Revisorerna ega åtnjuta ersättning efter fjerde klassen i gällande resereglemente, hvilken ersättning skall af ofvanberörda vinstmedel utgå. Vägrar landsting eller hushållningssällskap ansvarsfrihet för bolagets förvaltning, hänskjutes saken till Kongl. Maj:ts Befallningshafvande; och vare bolaget pligtigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kan meddela till rättelse i anmärkta åtgärder. Tredskas bolaget sådant fullgöra, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förelägga lämpligt vite.»

Jemväl denna § har, af samma anledning som §§ 9 och 15, blifvit af begge Kamrarne till Utskottet återförvisad; och får Utskottet, i enlighet med sina hemställanden beträffande sistnämnda §§, hemställa,

5:o) att Riksdagen måtte godkänna följande lydelse af 18 §:

»1. För sådan rättighet till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, som i § 6 eller § 7 omnämnes, äfvensom för de genom inrop å auktion enligt § 9 eller § 11 förvärfvade minuthandels- eller utskänkingsrättigheter erlägges afgift med 15 öre för hvarje liter af det bränvin, som enligt ofvan berörda §§ blifvit beräknadt eller hvarför afgift åtagen är.

2. Då i stad all minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit, på sätt i § 9 mom. 2 sägs, å bolag öfverlåten, skall, förutom den der bestämda afgift, bolaget afstå hela den nettovinst, som, sedan nödiga förvaltningskostnader blifvit afdragna, enligt bolagets räkenskaper visat sig hafva uppkommit af all den bränvinshandel, bolaget idkat, liksom ock de afgifter, hvilka bolaget uppburit på grund af öfverlåtelse af rättigheter enligt § 15 mom. 3. Bolagets räkenskaper skola föras enligt föreskrifter och formulär, som af Kongl. Finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå utfärdas. Granskningen af dessa räkenskaper och bolagets förvaltning skall hvarje år i Januari månad å dag, som af Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länet bestämmes, ske för näst föregående försäljningsår af fem revisorer, af hvilka stadsfullmäktige eller, der sådane ej finnas, allmän rådstufva utse två, landstinget en, hushållningssällskapet en samt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande den femte. I stad, som icke deltagar i landsting, utse statsfullmäktige jemväl den revisor, som eljest skulle af landstinget väljas. I Stockholm utses tre revisorer af stadsfullmäktige och två af Öfverståthållarembetet. Berättelse öfver revisionen skall före påföljande Februari månads utgång meddelas stadsfullmäktige eller allmän rådstufva, landstinget och hushållningssällskapet. Revisorerna ega åtnjuta ersättning efter fjerdre klassen i gällande resereglemente, hvilken ersättning skall af ofvanberörda vinstmedel utgå. Vägrar landsting eller hushållningssällskap ansvarsfrihet för bolagets förvaltning, hänskjutes saken till Kongl. Maj:ts Befall-

ningshafvande; och vare bolaget pligtigt ställa sig till efterrättelse de föreskrifter Kongl. Maj:ts Befallningshafvande kan meddela till rättelse i anmärkta åtgärder. Tredskas bolaget sådant fullgöra, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande förelägga lämpligt vite.»

§ 22.

Utskottet hade föreslagit, att § 22 måtte erhålla nedanstående lydelse:

»1. De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

tre fjerdedelar tillfalla staden; återstoden insättes i Statskontoret;

för annan stad eller köping:

hälften tillfaller staden eller köpingen; af återstoden insättes den ena hälften i vederbörande landtränteri, den andra hälften i Statskontoret.

För landtkommunerna:

Hela beloppet insättes i vederbörande landtränteri.

Alla till Statskontoret influtna medel fördelas af Statskontoret till Stockholms stad och länen efter folkmängden.

Inom hvarje län fördelas sedermera genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande summan af den för länet behållna och den efter folkmängden tilldelade andelen sålunda, att fyra tiondedelar tillfalla landsting och stad, som ej i landsting deltagar, tre tiondedelar hushållnings-sällskap och tre tiondedelar länets samtliga landtkommuner.

Emellan landsting och stad, som ej i landsting deltagar, samt landtkommunerna emellan sker fördelningen likaledes efter folkmängden.

I köping, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med eller utskänkning af bränvin eller beggedera blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsavgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bolag blifvit bildadt.

2. I stad, der minuthandel med eller utskänkning af bränvin eller beggedera icke är till bolag öfverlåten, afstår staden ytterligare en tiondedel af der inflytande afgifter, hvilket belopp afdrages från staden eljest tillkommande andel. Detta belopp insändes till Statskontoret och fördelas i sammanhang med öfriga dit influtna medel.

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der Chefen för Kongl. Finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.»

Med afslag å Utskottets förslag i denna del, så vidt det skilde sig från motsvarande § i Kongl. Maj:ts uti ämnet framlagda förslag, har Första Kammaren godkänt ifrågavarande § med den af Kongl. Maj:t föreslagna, här nedan angifna lydelse:

»1. De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till handel med bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

åtta tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden sju tiondedelar; återstoden insättes i Statskontoret;

för annan stad, som ej deltagar i landsting:

a) då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:
sju tiondedelar tillfalla staden;

en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
två tiondedelar insättes i Statskontoret;

b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:

sex tiondedelar tillfalla staden;

en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
tre tiondedelar insättes i Statskontoret;

för stad, som deltagar i landsting:

- a) *då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:*
 fem tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 två tiondedelar insättas i Statskontoret;
- b) *då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:*
 fyra tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 tre tiondedelar insättas i Statskontoret;

för landsbygdskommunerna:

hela afgiften insättes i vederbörande landskontor, som fördelar densamma med:

- sju tiondedelar till länets samtliga landsbygdskommuner efter folkmängden;
 två tiondedelar till länets landsting;
 en tiondedel till länets hushållningssällskap.

I *köping*, der jemlikt § 11 mom. 2 bränvinshandeln blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsavgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bränvinshandeln är åt bolag öfverlåten.

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insättas i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till Statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af, att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltagar i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna fördelning tillkommer hvarje landstingsområde, eger landstinget uppbära tre sjerdedelar och vederbörande hushållningssällskap en sjerdedel.

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der Chefen för Kongl. Finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.»

Andra Kammaren deremot har för sin del beslutit, att ifrågasvarande § skall erhålla följande lydelse:

»1. Utaf de afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, vare sig i stad eller å landet, skall en femtedel insättas i Statskontoret, som öfverlemnar dessa medel till Riksgäldskontoret för att användas till betalning på rikets skuld.

2. Återstoden af förenämnda afgifter, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

tre fjerdedelar tillfalla staden; återstoden insättes i Statskontoret;

för annan stad eller köping:

hälften tillfaller staden eller köpingen; af återstoden insättes den ena hälften i vederbörande landtränteri, den andra hälften i Statskontoret;

för landtkommunerna:

hela beloppet insättes i vederbörande landtränteri.

Alla till Statskontoret influtna medel fördelas af Statskontoret till Stockholms stad och länen efter folkmängden.

Inom hvarje län fördelas sedermera genom Kongl. Maj:ts Befallningshafvande summan af den för länet behållna och den efter folkmängden tilldelade andelen sålunda, att fyra tiondedelar tillfalla landsting och stad, som ej i landsting deltagar, tre tiondedelar hushållnings-sällskap och tre tiondedelar länets samtliga landtkommuner.

Emellan landsting och stad, som ej i landsting deltagar, samt landtkommunerna emellan sker fördelningen likaledes efter folkmängden.

I köping, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med eller utskänkning af bränvin eller beggedera blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsavgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bolag blifvit bildadt.

3. I stad, der minuthandel med eller utskänkning af bränvin eller beggedera icke är till bolag öfverlåten, afstår staden ytterligare en tiondedel af der inflytande afgifter, hvilket belopp afdrages från staden eljest tillkommande andel. Detta belopp insändes till Statskontoret och fördelas i sammanhang med öfriga enligt mom. 2 dit influtna medel.

4. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der Chefen för Kongl. Finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.»

För att tillvägabrunga sammanjemkning af Kamrarnes vidt skiljaktiga beslut angående bränvinsförsäljningsmedlens fördelning har Utskottet antagit, att Första Kammaren skulle, med frånträdande af sitt beslut att tilldela landstingen en betydlig förhöjning i deras inkomst, vilja i stället låta landsbygdskommunerna komma i åtnjutande af en större andel i dessa medel, samt att Andra Kammaren, för att bereda tillgång för sistnämnda ändamål, nu ville frånträda sitt beslut om anvisande till statsverket af viss andel i dessa medel, och Kamrarne sålunda kunna förena sig om det förmedlingsförslag emellan Kongl. Maj:ts och Utskottets förslag, som här nedan upptages, och med tillämpning hvaraf landstingen erhålla 901,892 kronor, hushållningssällskapen 645,044, städerna 2,765,234 samt landsbygdskommunerna 685,635 kronor.

Under sådan förutsättning hemställer Utskottet,

6:o) att Kamrarne, med frånträdande hvardera af sitt skiljaktiga beslut, måtte antaga följande lydelse af § 22:

»1. De afgifter, som enligt denna förordning inflyta för rättigheterna till minuthandel med eller utskänkning af bränvin, äfvensom den nettovinst på rörelsen, som bolag i stad enligt § 18 skall afstå, skola på följande sätt fördelas:

för Stockholms stad:

åtta tiondedelar tillfalla staden, så vida bränvinshandeln är öfverlåten åt bolag; i annat fall erhåller staden sju tiondedelar; återstoden insättes i Statskontoret;

för annan stad, som ej deltager i landsting:

a) då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:

sju tiondedelar tillfalla staden;

en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 två tiondedelar insätts i Statskontoret;
b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:
 sex tiondedelar tillfalla staden;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 tre tiondedelar insätts i Statskontoret;

för stad som deltagar i landsting:

a) då bränvinshandeln i staden är öfverlåten åt bolag:
 fem tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 två tiondedelar insätts i Statskontoret;
b) då bränvinshandeln i staden ej är öfverlåten åt bolag:
 fyra tiondedelar tillfalla staden;
 två tiondedelar tillfalla länets landsting;
 en tiondedel tillfaller länets hushållningssällskap;
 tre tiondedelar insätts i Statskontoret;

för landsbygdskommunerna:

hela afgiften insättes i vederbörande landskontor, som fördelar densamma med:

sju tiondedelar till länets samtliga landsbygdskommuner efter folkmängden;
 två tiondedelar till länets landsting;
 en tiondedel till länets hushållningssällskap.

I *köping*, der jemlikt § 11 mom. 2 minuthandel med och utskänkning af bränvin blifvit åt bolag öfverlåten, skola försäljningsafgifterna och vinstmedlen fördelas efter lika grunder, som här ofvan äro bestämda för stad, i hvilken bränvinshandeln är åt bolag öfverlåten.

2. De andelar af i näst föregående mom. omförmälda medel, som tillfalla landsting och hushållningssällskap, insätts i vederbörande landskontor. De andelar åter, som ingå till Statskontoret, skola genom dettas försorg fördelas på rikets samtliga landstingsområden efter folkmängden, med iakttagande af att folkmängden för hvarje landstingsområde, inom hvilket ligger stad, som ej deltagar i landsting, minskas med samma stads folkmängd. Af det belopp, som efter denna för-

delning tillfaller hvarje landstingsområde, eger landstinget och vederbörande hushållningssällskap att uppbära hvartdera en fjerdedel samt landsbygdskommunerna hälften. Fördelningen mellan dessa senare sker likaledes efter folkmängden.

3. Rörande användningen af de medel, som genom handeln med bränvin tillflyta städer, köpingar, landsting och hushållningssällskap, skall, der Chefen för Kongl. Finansdepartementet sådant fordrar, redogörelse till nämnda departement af vederbörande afgifvas.»

§ 23.

Denna § hade i Utskottets förslag följande lydelse:

»1. Försäljningsställe skall vara beläget vid öppen gata, väg eller torg, och må å landet ej förläggas stad eller köping närmare än en half mil, utan att Kongl. Maj:ts Befallningshafvande efter särskild pröfning och vederbörandes hörande det medgifvit och bestämt vilkoren derför.

2. De rum, som nyttjas för utskänkningsrörelse, skola vara ljusa och luftiga, hafva en i förhållande till rörelsens omfattning tillräcklig storlek samt hållas i ordentligt skick.»

Första Kammaren har godkänt den sålunda föreslagna §, hvar emot Andra Kammaren, med godkännande af samma §:s 2 mom., för sin del beslutit följande lydelse å dess 1 mom.:

»Försäljningsställe skall vara beläget vid öppen gata, väg eller torg.»

Då här ifrågavarande bränvinsförsäljning på landet enligt § 10 icke i någon händelse får utan Konungens Befallningshafvandes medgifvande ega rum, anser Utskottet sig böra hemställa,

7:o) att Första Kammaren, med frånträdande af sitt fattade beslut rörande 1 mom. af 23 §, måtte biträda Andra Kammarens beslut i denna del.

§ 26.

Utskottet hade föreslagit, att § 26 skulle erhålla följande lydelse:

»1. Minuthandel med bränvin må ega rum endast söcknedagar från klockan 8 förmiddagen till 9 eftermiddagen utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej må fortfara längre än till klockan 7 eftermiddagen.

2. Utskänkning af bränvin må under söcknedagar begynna tidi-

gast klockan 6 på morgonen och i stad eller köping i allmänhet ej fortfara längre än till klockan 10 och å landet till klockan 8 på aftonen, men vare å dagen näst före sön- eller helgdag ej medgifven efter klockan 7 eftermiddagen.

3. Under sön- och helgdagar vare i allmänhet all utskänkning af bränvin förbjuden.

4. Der särskilda omständigheter föranleda behof af inskränkning eller utsträckning af de här ofvan i denna § bestämde tiderna för bränvinsförsäljnings utöfvande, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i förra fallet på framställning af kommunalstyrelse samt i alla händelser efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom förordna.

5. Under gudstjenst skall utskänkingsställe alltid vara tillstängdt.»

Detta förslag har Första Kammaren bifallit, hvaremot Andra Kammaren för sin del beslutit, att ifrågavarande § skall erhålla den lydelse, som föreslagits uti den af Herr E. G. Boström m. fl. afgifna, vid betänkandet fogade reservation, dock med sådan förändring, att den i mom. 2 af samma reservation förekommande tidsbestämmelse klockan 6 på morgonen utbytt mot klockan 8 på morgonen, i följd hvaraf ifrågavarande § skulle lyda sålunda:

»1. Minuthandel med bränvin må ega rum endast söcknedagar från klockan 8 förmiddagen till 9 eftermiddagen utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej må fortfara längre än till klockan 7 eftermiddagen.

2. Utskänkning af bränvin må begynna tidigast klockan 8 på morgonen och i stad eller köping i allmänhet ej fortfara längre än till klockan 10 och å landet till klockan 8 på aftonen.

3. På landet vare å sön- och helgdagar all annan bränvinsutskänkning förbjuden än på gästgifvaregårdar vid måltider åt resande.

4. Under gudstjenst skall utskänkingsställe alltid vara tillstängdt.

5. Der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att på framställning af kommunalstyrelse samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom förordna.»

I afseende å 1 och 5 mom. af Utskottets förslag rörande ifrågavarande paragraf föreligger sålunda ingen olikhet mellan Kamrarnes beslut.

Beträffande de återstående momenten innefatta deremot dessa beslut en vidt gående principiell skiljaktighet, hvilken emellertid icke torde vara så betydelsefull i praktiskt hänseende, att en förmedling af de olika meningarna bör möta svårare hinder. Första Kammaren har

nemligen velat såsom allmän regel, om än med rätt för vederbörande myndighet att derifrån meddela undantag, stadga, att i allmänhet all utskänkning af bränvin må vara förbjuden icke blott under sön- och helgdagar utan jemväl å dagen näst före sådan dag efter klockan 7 eftermiddagen, under det Andra Kammaren visserligen ansett, att på landsbygden all annan bränvinsutskänkning å sön- eller helgdagar fortfarande bör i allmänhet vara förbjuden än på gästgifvaregårdar vid måltider åt resande, men icke velat i lagen intaga något förbud hvarken mot utskänkning i stad å sön- eller helgdagar eller, utöfver det för andra söcknedagar stadgade, mot utskänkning om aftonen näst före sön- eller helgdag, utan öfverlemnadt åt vederbörande myndighet att vid behof förordna om inskränkning af försäljningstiden.

Vid bemödandet att sammanjemka dessa stridiga beslut har Utskottet trott sig af hvad i denna fråga förekommit ega grund till den förmodan, att ett förmedlingsförslag, så vida det skulle ega utsigt att varda af alla vederbörande godkänt, borde innefatta en viss inskränkning i rätten till bränvinsutskänkning å sön- och helgdagar. Denna inskränkning, hvilken lämpligast torde kunna formuleras lika för stad och för land, har Utskottet dock ansett icke böra göras allt för genomgripande, för att icke dels fresta till lagöfverträdelser, dels medföra olägenheter af afsevärd beskaffenhet. I förevarande hänseende har Utskottet ansett, att utskänkning i allmänhet må ega rum allenast vid måltider åt spisande gäster, dervid emellertid Utskottet, af skäl hvilka finnas angifna i dess ofvan omförmälda betänkande, icke funnit lämpligt att, på sätt Kongl. Maj:ts föreslagit, begränsa rätten till dylik utskänkning vid ett visst antal timmar.

Den särskilda föreskriften i fråga om utskänkning å dagen näst före sön- eller helgdag har Utskottet ansett kunna utgå.

I öfrigt synes det Utskottet böra öfverlemnas åt Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att, der särskilda förhållanden föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, derom förordna på framställning af kommunalstyrelse samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande.

I fråga om den tid, då under söcknedagar utskänkning af bränvin tidigast må begynna, hafva Kamrarne jemväl stannat i olika beslut, i det Första Kammaren bestämt tiden till klockan 6 förmiddagen, Andra Kammaren åter till klockan 8 förmiddagen. En skälig medelväg torde vara, att tiden bestämmes till klockan 7 förmiddagen.

På grund af det anförda hemställer Utskottet,

8:o) att Riksdagen, begge Kamrarne med frånträdande af sina i fråga om förordningsförslagets 26 § fattade beslut, så vidt dessa strida mot det nedan af Utskottet framställda förslag, måtte godkänna följande lydelse å nämnda §:

»1. Minuthandel med bränvin må ega rum endast söcknedagar från klockan 8 förmiddagen till 9 eftermiddagen utom å dagen före sön- eller helgdag, då den ej må fortfara längre än till klockan 7 eftermiddagen.

2. Utskänkning af bränvin må under söcknedagar begynna tidigast klockan 7 på morgonen och i stad eller köping i allmänhet ej fortfara längre än till klockan 10 och å landet till klockan 8 på aftonen.

3. Under sön- och helgdagar vare i allmänhet utskänkning af bränvin tillåten endast vid måltider åt spisande gäster.

4. Der särskilda omständigheter föranleda behof af försäljningstidens inskränkning eller utsträckning, eger Kongl. Maj:ts Befallningshafvande att på framställning af kommunalstyrelse samt efter magistrats eller kommunalnämnds hörande derom förordna.

5. Under gudstjenst skall utskänkingsställe alltid vara tillstängdt.»

§ 33.

33 § lydde i Utskottets förslag sålunda:

»Bränvin, som är försatt med något för helsan skadligt ämne eller som icke är renadt eller hvars styrka ej uppgår till minst 46 procent, får ej till salu hållas.»

Denna § har blifvit af Första Kammaren bifallen och jemväl af Andra Kammaren godkänd allenast med den förändring, att sistnämnda Kammare ansett mellan orden »får ej» och orden »till salu» böra insättas orden »vid minuterung eller utskänkning».

Då sistberörda förändring endast innebär ett förtydligande af den i förevarande § föreslagna bestämmelse, får Utskottet till Första Kammaren hemställa,

9:o) att Kammaren, med frånträdande af sitt redan fattade beslut rörande förordningsförslagets 33 §, måtte i likhet med Andra Kammaren besluta, att nämnda § skall erhålla följande lydelse:

»Bränvin, som är försatt med något för helsan skadligt ämne eller som icke är renadt eller hvars styrka ej uppgår till minst 46 procent, får ej vid minuterung eller utskänkning till salu hållas.»

II.

I 2:dra punkten hade Utskottet, i afseende å de i dess ifrågavarande betänkande jemväl afhandlade motioner af Herrar *Lindahl, S. Wieselgren, P. Waldenström, S. Nilsson, Jakob Eriksson, A. Hedin, Nils Jönsson, P. A. Hellgrén* och *Cavallin*, hemstält, att dessa motioner måtte genom Utskottets hemställan i samma betänkandes 1:sta punkt anses besvarade.

Denna hemställan har Andra Kammaren bifallit, hvaremot Första Kammaren till Utskottet återförvisat ifrågavarande punkt.

I anledning af återremissen får Utskottet allenast till Första Kammaren hemställa,

10:o) att Kammaren behagade fatta beslut rörande ifrågavarande punkt.

Stockholm den 16 Maj 1885.

På Utskottets vägnar:

A. G:SON BENNICH.
